Tekst 4

Het onderwerp van de onderstaande tekst is het proces van voortdurende verandering waaraan alles onderworpen is, inclusief de mens zelf.
Seneca schrijft dat mensen wat dat betreft op stromende rivieren lijken.
Hij haalt daarbij een beroemde uitspraak van de Griekse filosoof Heraclitus aan, die hij daarna ook even uitlegt.
Vervolgens uit Seneca zijn verbazing over het feit dat veel mensen zich zo druk maken over het sterven: we sterven immers elke dag al een klein beetje. We zouden gewend moeten zijn aan de vergankelijkheid van alles, inclusief onze eigen lichamen.

Nemo nostrum idem est in senectute, qui fuit iuvenis; nemo nostrum est idem mane, qui fuit pridie. Corpora nostra rapiuntur fluminum more. Quicquid vides, currit cum tempore. Nihil ex iis, quae videmus, manet. Ego ipse, dum loquor mutari ista, mutatus sum. Hoc est, quod ait Heraclitus: "Als iemand zegt dat hij tweemaal in dezelfde rivier is gestapt, dan is dat waar, maar toch ook niet waar." Manet enim idem fluminis nomen, aqua transmissa est.
Hoc in amne manifestius est quam in homine. Sed nos quoque non minus velox cursus praetervehit, et ideo admiror dementiam nostram, quod tantopere amamus rem fugacissimam, corpus, timemusque, ne quando moriamur, cum omne momentum mors prioris habitus sit. Vis tu non timere, ne semel fiat, quod cotidie fit!

Seneca, Epistulae Morales ad Lucilium 58.22-23

Aantekeningen

regel 1 **nostrum** *(tweemaal in regel 1)* van ons
iuvenis *Predicatief vertalen.*

regel 2 **rapi** snel voorbijgaan
more *+ genitivus* zoals

regel 3 **currere** vergaan

regel 4 **mutari** *(tweemaal in regel 4)* veranderen

regel 5 **Heraclitus** *een beroemde Griekse filosoof uit de vijfde eeuw voor Christus*

regel 7 **transmitti** verder stromen

regel 8 **Hoc** *Hiermee bedoelt Seneca het proces van voortdurende verandering.*

regel 9 **praetervehere** meesleuren
admirari *+ accusativus* zich verbazen over

regel 10 **fugax** vergankelijk
corpus *Hiermee duidt Seneca aan, wat hij concreet bedoelt met* **rem fugacissimam** *(regel 10).*
quando ooit

regel 11 **cum** *t/m* **sit** terwijl elk nieuw moment de dood van onze vorige toestand inhoudt
Vis tu non Je moet niet